

**Силабус
навчальної дисципліни**

«КЛІНІЧНЕ МЕДСЕСТРИНСТВО В ХІРУРГІЇ»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітній ступінь	Бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Група	I MC 22
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра Хірургічних дисциплін і невідкладних станів
Викладач курсу	к.м.н., доц. Похмурський Володимир Васильович
Контактна інформація викладача	E. mail: volodymyr.pokhmursky@lma.edu.ua
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet, або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://limilm.lviv.ua/studentu/sylabusy/
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 2,8 Загальна кількість годин – 84 Модулів – 1 Рік підготовки – 1 Семестр – 2 Лекції – 12 год. Практичні заняття – 31 год. Самостійна робота – 41 год.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Клінічне медсестринство в хірургії» є нормативною дисципліною з спеціальності 223 Медсестринство. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти необхідні знання для виконання обов'язків сестри медичної бакалавра. Предметом вивчення навчальної дисципліни є хірургічні захворювання та травматичні ушкодження.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Клінічне медсестринство в хірургії» є формування у здобувачів освіти розуміння механізмів виникнення хірургічних захворювань, клінічного мислення при аналізі результатів суб'єктивного та об'єктивного обстеження, лабораторних досліджень та інструментальних методів обстеження; оцінювання ефективності застосованих методів лікування та профілактики. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні знати:

	<ul style="list-style-type: none"> – етіологію, класифікацію, механізм розвитку, симптоми та синдроми найпоширеніших хірургічних хвороб; – варіанти перебігу захворювань та їх диференціальну діагностику; – значення лабораторних досліджень та інструментальних методів обстеження; – сучасні принципи та методи лікування захворювань відповідно до клінічних протоколів; – алгоритм надання медичної допомоги при невідкладних станах в хірургії; – чинні накази МОЗ України; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження пацієнта; – оцінити стан пацієнта; – сформулювати попередні діагнози; – підготувати пацієнта до інструментальних методів обстеження та забору біологічного матеріалу для лабораторних досліджень; – надавати медичну допомогу при невідкладних станах в хірургії; – виконувати найбільш поширені медичні маніпуляції; – асистувати лікареві під час виконання складних інструментальних обстежень та лікувальних процедур; – дотримуватися правил етики та деонтології у спілкуванні з пацієнтом; – дотримуватися правил техніки безпеки, охорони праці під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, кисневими балонами; під час обстеження, виконання маніпуляцій, забору біологічного матеріалу для досліджень тощо
<p>Програмні результати навчання</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Проводити медсестринське суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані. - Проводити медсестринську діагностику: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта. - Планувати медсестринські втручання та реалізовувати їх. - Здійснювати контроль за роботою молодшого медичного персоналу та станом інвентарю. - Контролювати виконання правил внутрішнього розпорядку персоналом та пацієнтами з дотримання заходів санітарно-гігієнічного режиму в палатах та медичних кабінетах. - Здійснювати медсестринське адміністрування. - Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі. - Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду. - Виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму. - Належно виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення особистої гігієни пацієнта. - Виконувати найпростіші методи фізіотерапії. - Координувати дії за допомогою поєднання декількох навичок для забезпечення харчування пацієнта. - Належно виконувати медичні маніпуляції з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму. - Виписувати, зберігати та застосовувати фармакологічні засоби. - Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження. - Надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану. - Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних медсестринських функцій.

	<ul style="list-style-type: none"> - Планувати і проводити профілактичні та протиепідемічні заходи щодо інфекційних хвороб. - Організувати та проводити навчання пацієнтів та членів їхніх родин з медичних питань. - Проводити медико-гігієнічну пропаганду. - Належно вести відповідну медичну документацію.
--	--

Політика курсу	<p>Дотримання принципів академічної доброчесності. Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології. Підчас занять здобувачі вищої (фахової передвищої) освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Під час боротьби з епідемією COVID-19 виконують всі настанови протиепідеміологічного режиму: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.</p> <p>Відвідування занять. Студенти повинні відвідувати усі лекції, практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.</p> <p>Політика дедлайну. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.</p> <p>Порядок відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також улюбий зручний час для викладача.</p> <p>Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.</p>
-----------------------	---

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Травма: загальні поняття, термінологія, актуальність, епідеміологія. Система організації допомоги травмованим пацієнтам. «Ланцюг виживання»	2
2.	Протоколи медичної допомоги при травмі ATLS	2
3.	Травма грудної клітки	2
4.	Травма живота	2
5.	Гострий живіт (синдром раптового абдомінального болю)	2
6.	Хірургічна інфекція	2
Разом:		12

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Засади порятунку травмованих пацієнтів на дошпитальному етапі. Протоколи BTLS	4

	і PHTLS	
2.	Медичне сортування TRIAGE. Категорії травмованих пацієнтів і «піки смерті». А-В-С. Первинний і вторинний огляд. Розпізнання загрозливих станів. Забезпечення прохідності дихальних шляхів	4
3.	Клінічна оцінка загрозливих станів. Додаткові методи обстеження і встановлення клінічного діагнозу. Променева діагностика: USG, Rtg, CT, MRT. Дренування плевральної порожнини. Види операційних втручань на грудній клітці при травмі	4
4.	Зупинка критичної зовнішньої кровотечі. Опанування шоку. Засади волемічної та медикаційної терапії. Тампонада серця. Оцінка стану притомності пацієнта, шкали AVPU і GCS	4
5.	Діагностика травм живота. Проникаючі поранення. Тупа травма: діагностичний перитонеальний лаваж (ДПЛ) та ультрасонографія (FAST) у визначенні показань до операційного лікування	4
6.	Емпірична і раціональна антибіотикотерапія. Нагнійні захворювання м'яких тканин: діагностика, класифікація, лікування	4
7.	Перитоніт: засади операційного лікування, правила санації і дренування черевної порожнини	4
8.	Модульний контроль 1. Хірургічні захворювання та травматичні ушкодження	3
	Разом:	31

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Закон України «Про екстрену медичну допомогу». Оснащення й персонал виїзних бригад екстреної медичної допомоги. Нормативи доїзду бригад на місце події	3
2.	Маршрути пацієнта, рівнева шпитальна допомога. Травма-центри первинного і вторинного рівня. Структура і функціонал шпитальних відділень екстреної медичної допомоги	4
3.	Анатомія грудної клітки, анатомія і фізіологія дихальної системи. Газообмін. Методи оцінки дихальної функції	3
4.	Анатомія і фізіологія живота. Іннервація і больовий синдром. Клінічні симптоми при синдромі раптового абдомінального болю, їх пояснення	4
5.	Операційне і неопераційне лікування травм живота	4
6.	Запальні захворювання органів черевної порожнини	4
7.	Антибіотикопрофілактика і антибіотикотерапія. Бактеріологічне і морфологічне дослідження фізіологічних та патологічних рідин і субстратів	4
8.	Кили	4
9.	Хірургічні хвороби судин	4
10.	Хірургічні захворювання, спричинені або ускладнені діабетом	4
11.	Хірургічна допомога вагітним	3
	Разом:	41

Література для вивчення дисципліни

Основна (базова):

1. Медсестринство в хірургії. Кіт О.М. Ковальчук О.Л Пустовіт Г.Т Тернопіль Укрмедкнига 2001 -494 с.
2. Практикум з медсестринства в хірургії: практикум / Р. О. Сабадишин, О. В. Маркович, В. О. Рижковський [та ін.]. – Вінниця : Нова Книга, 2017. – 360 с.
3. Загальна хірургія: підручник (ВНЗ IV р. а.) / С.Д. Хіміч, М.Д. Желіба, І.Д. Герич та ін.; за ред. С.Д. Хіміча, М.Д. Желіби. — 3-є вид., переробл. і допов

Медицина. Київ. 2018.

- Хірургія: в 2-х т. Т.1. Загальна хірургія з основними видами хірургічної патології. Лікування хворого в хірургічному стаціонарі: підручник / Р. О. Сабадишин, В. О. Рижковський, О. В. Маркович, [та ін.]. – Вінниця: Нова Книга, 2018. – 784 с
- Хірургія: в 2-х т. Т.2. Загальна хірургія з основними видами хірургічної патології. Лікування хворого в хірургічному стаціонарі: підручник / Р. О. Сабадишин, В. О. Рижковський, О. В. Маркович, [та ін.]. – Вінниця: Нова Книга, 2018. – 750 с

Додаткова:

- Ваврик Ж.М. Лекція з хірургії. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. — 448 с.
- Віничук С.В. Неврологія: Підручник. — К.: Здоров'я, 2008. — 664 с.
- Желіба М.Д., Хіміч С.Д. Загальна хірургія. — К.: Медицина, 2010. — 488 с.
- Надахівська Н.І. Посібник з хірургії. — К.: Здоров'я, 2001.— 136 с.

Поточний та підсумковий контроль

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті з обов'язковим виставленням оцінки за результатами практичної роботи, фронтального індивідуального опитування та тестового контролю.

Підсумковий контроль проводиться як:

семестровий екзамен у два етапи:

тестовий контроль: студенти розв'язують 100 тестів, кожен з яких оцінюється у 1 бал. Тести побудовані у вигляді ситуаційних задач з п'ятьма варіантами відповіді, з яких тільки одна відповідь є правильною;

усний екзамен: вирішення ситуаційних задач з демонстрацією практичних навичок, які вказані в екзаменаційному білеті. Питання в білеті оцінені таким чином, щоб максимальна оцінка, яку зможе отримати студент за правильні відповіді, становила 100 балів.

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу

Лекції, презентації екскурсії, дискусії, індивідуальні дослідження
 У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище MOODLE, Google Classroom.
 Лекції заняття будуть вестися за допомогою програм електронної комунікації Zoom, Meet чи аналогічних.
 Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber, WhatsAp (за вибором академічної групи).

Необхідне обладнання

У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE, або GoogleClassroom.
У режимі дистанційного навчання під час карантину вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.

Критерії оцінювання

Схема нарахування та розподіл балів

Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національного шкалою
Модуль 1									
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО				

T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1;

САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу;

МК модульний контроль;

МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК;

СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО;

ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною, національною шкалою та ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За 100-бальною	За національною шкалою	За шкалою
----------------	------------------------	-----------

шкалою		ECTS
90-100	відмінно	A
0-89	добре	B
70-79	добре	C
60-69	задовільно	D
51-59	задовільно	E
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Організація профілактичної та лікувальної хірургічної допомоги пацієнтам.
2. Переломи кісток. Етіологія. Сприятливі чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Лікування. Ускладнення. Профілактика.
3. Вивихи. Етіологія. Сприятливі чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
4. Синдром тривалого роздавлювання. Етіологія. Сприятливі чинники. Класифікація. Стадії розвитку. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика ускладнень.
5. Травматичний шок. Етіологія. Патогенез. Сприятливі чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
6. Рани. Етіологія. Класифікація. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика ускладнень.
7. Опіки. Етіологія. Сприятливі чинники. Класифікація. Методи визначення площі опіків. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
8. Відмороження. Етіологія. Сприятливі чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
9. Електротравма. Етіологія. Сприятливі чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика. Надання невідкладної допомоги.
10. Опікова хвороба. Етіологія. Сприятливі чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
11. Фурункул. Етіологія. Сприятливі чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
12. Карбункул. Етіологія. Сприятливі чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
13. Абсцес. Етіологія. Сприятливі чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
14. Флегмона. Етіологія. Сприятливі чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
15. Гідраденіт. Етіологія. Сприятливі чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
16. Бешиха. Етіологія. Сприятливі чинники. Стадії захворювання. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
17. Еризипелюїд. Етіологія. Сприятливі чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
18. Мастит. Етіологія. Сприятливі чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
19. Лімфаденіт, лімфангіт. Етіологія. Сприятливі чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
20. Сепсис. Етіологія. Сприятливі чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
21. Остеомієліт. Етіологія. Сприятливі чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
22. Газова гангрена. Етіологія. Сприятливі чинники. Клінічні ознаки. Діагностика. Лікування. Профілактика.
23. Грижі живота. Класифікація, етіопатогенетичні чинники виникнення. Клінічні ознаки. Защемлені грижі. Причини та види защемлень. Діагностика. Лікування.
24. Гострий холецистит. Етіопатогенетичні чинники. Класифікація. Диференційна діагностика. Клінічні ознаки. Інструментальна діагностика. Лікування.
25. Жовчнокам'яна хвороба. Етіопатогенетичні чинники. Класифікація. Диференційна діагностика. Клінічні ознаки. Інструментальна діагностика. Лікування.
26. Гострий панкреатит. Етіопатогенетичні чинники. Класифікація. Диференційна діагностика. Клінічні ознаки. Інструментальна діагностика. Лікування.
27. Гострі кровотечі в просвіт травного каналу. Причини виникнення. Діагностика джерела кровотечі. Клінічні ознаки і діагностика. Інфузійна і медикаментозна коригувальна терапія.
28. Гострий апендицит. Етіопатогенетичні чинники. Класифікація. Особливості клінічного перебігу гострого апендициту. Ускладнення гострого апендициту. Лікування.
29. Гостра кишкова непрохідність. Діагностика та диференційна діагностика гострої кишкової

непрохідності. Особливості клінічного перебігу окремих видів гострої кишкової непрохідності (динамічної, странгуляційної, обтураційної, змішаної кишкової непрохідності — інвагінації). Інструментальна діагностика. патогенез гострої кишкової непрохідності. Хірургічна тактика та хірургічне лікування.

Опитування

Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу